

DE FILOSOF

Maandelijkse uitgave van de Faculteitsvereniging Utrechtse Filosofiestudenten voor de Faculteit Wijsbegeerte Utrecht.

Jaargang 3
Mei 2002

Nummer 19
Blok 4 / 5

IN DIT NUMMER:

Redactieel	p.1
Swah ?	p.1
Voltijdonderwijs & Ba/Ma	p.2
Vacatures	p.3
Interview met Marcus Düwell	p.4
Kalender	p.6
Bespiegelingen	p.8
Onderwijsfilosofie	p.8
Mededelingen	p.10
Tentamenroosters	p.10
Rooster Blok 5	p.11
Bonbons bij de tentamens	p.12

DE FILOSOF BEDREIGD IN VOORTBESTAAN!

Na drie jaren vol enthousiaste inzet stoppen twee van de drie redactieleden van *De FilosooF* met ingang van volgend studiejaar. We hebben er sinds de oprichting van het faculteitsblad samen met enkele trouwe inzenders van kopij voor gezorgd dat er maandelijks een nummer uit kon komen, maar nu is het tijd om de touwtjes uit handen te geven en een nieuwe generatie filosofiestudenten aan het woord te laten.

Drie redactieleden is echter wel het minimum om een faculteitsblad in stand te houden: dat kan je niet alleen. Dit betekent helaas dat per september aanstaande *De FilosooF* tot het verleden zal behoren...

Jij kunt het tij nog keren!

Meldt je nu aan als nieuw redactielid en help *De FilosooF* te overleven! *De FilosooF* is niet alleen erg leuk, maar ook

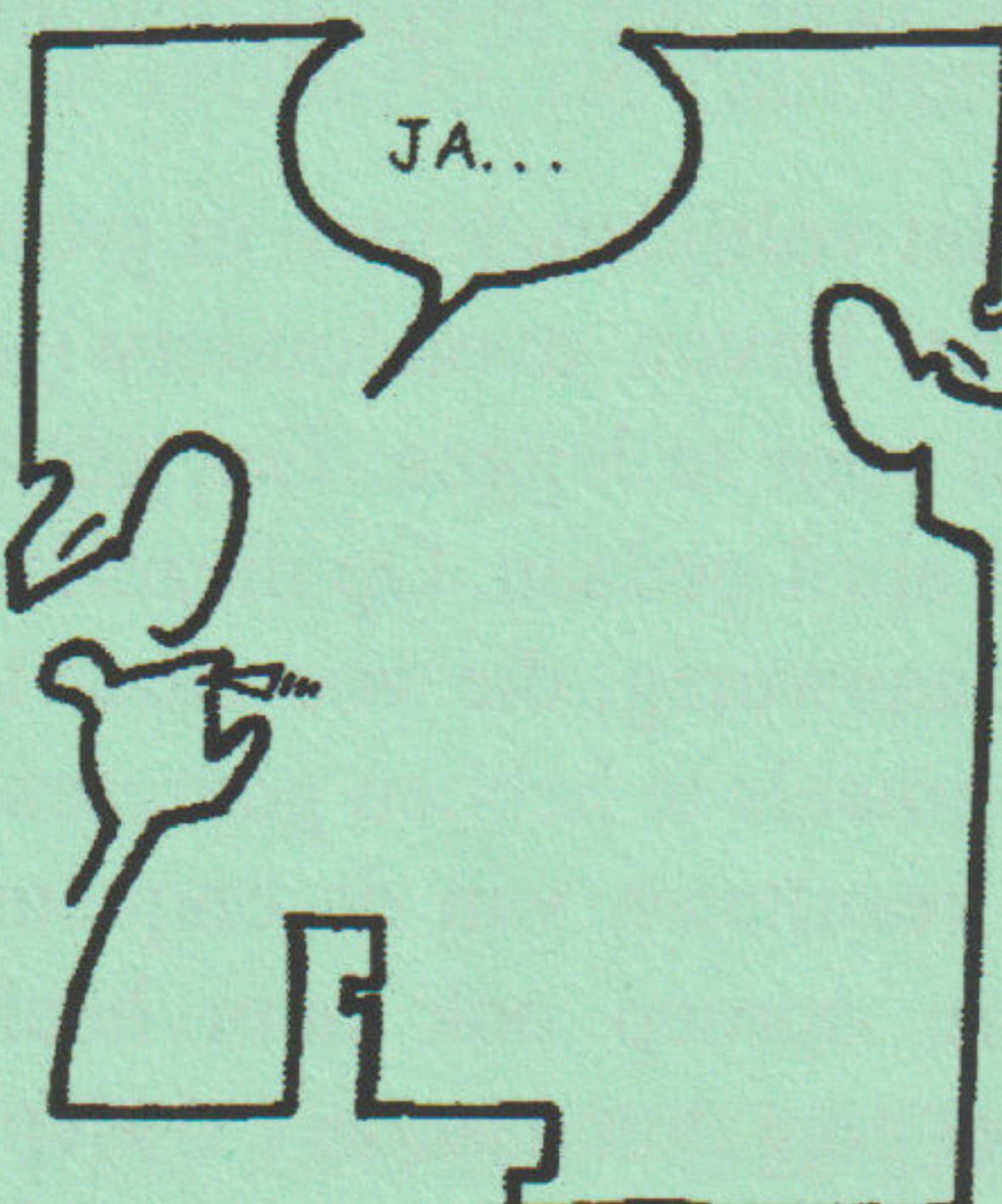
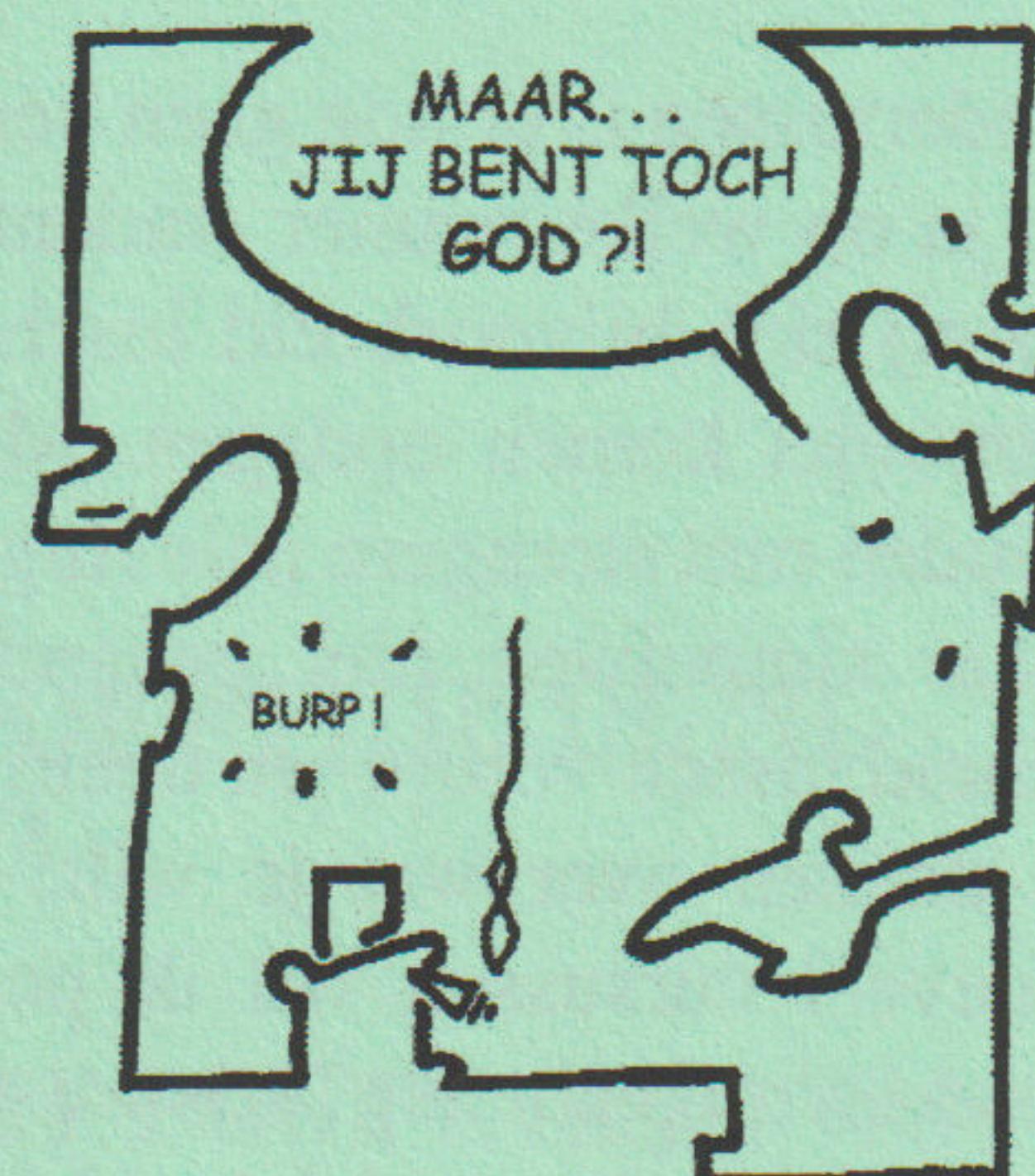
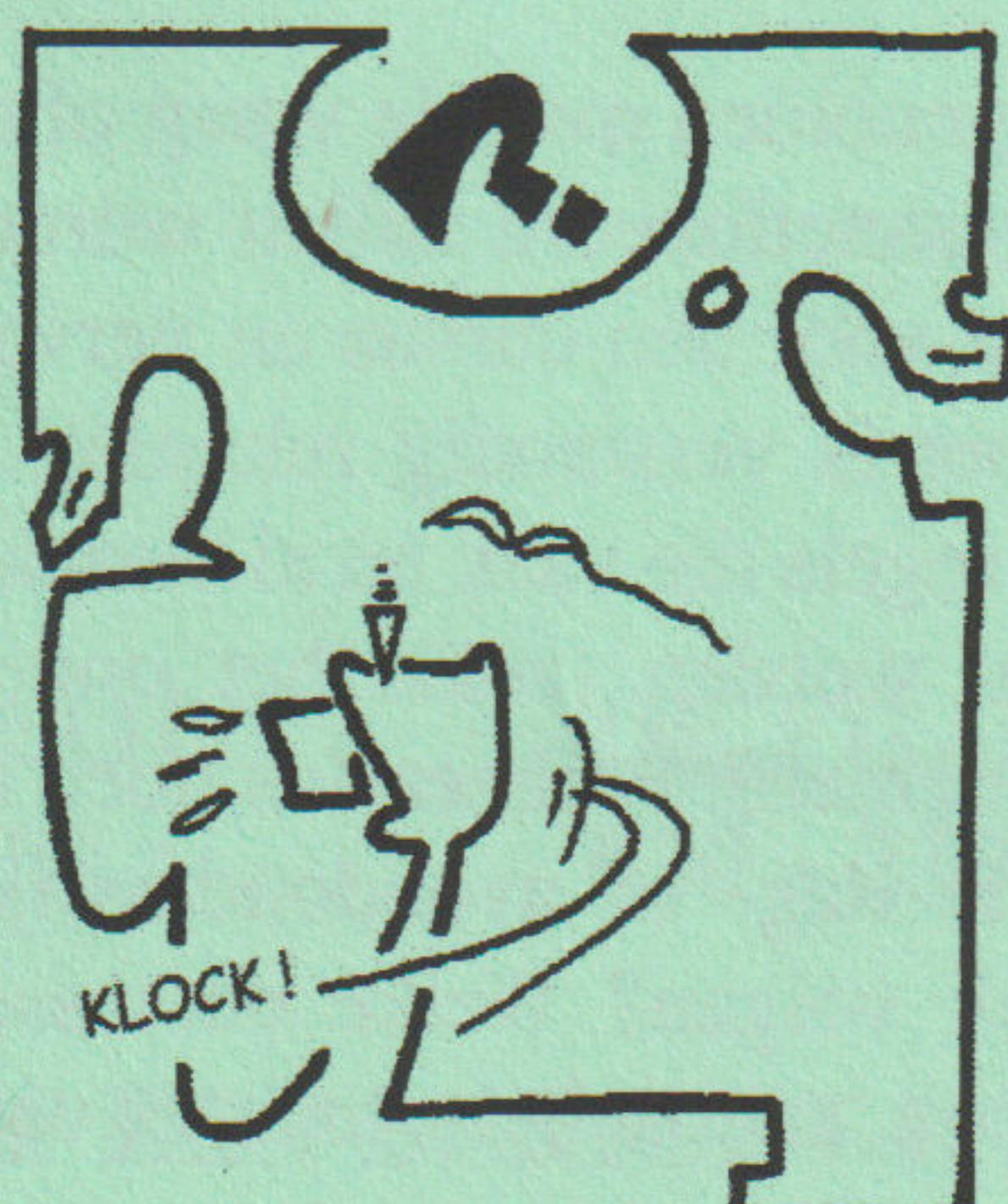
nog eens nuttig: voor de faculteit, als informatiekanalen en "bindmiddel" tussen de faculteit en jullie, studenten, maar ook voor jezelf! Je maakt kennis met de hoofdpersonen, docenten, aio's en studenten binnen de faculteit wijsbegeerte en leert een heleboel over wat er allemaal komt kijken bij het uitgeven van een krantje. Als je als filosoof wat verder kijkt dan de rand van je studieboeken, wat toch ook noodzakelijk is, dan blijkt dat een periode als hoofdredactie of vormgever van een faculteitsblad ook wel aardig staat op je CV. Bijvoorbeeld als je verder wilt in de richting van columnist, redacteur of opinieschrijver bij een landelijk dagblad...

Zonder jou is *De FilosooF* ten dode opgeschreven!

Mail: de.filosoof@phil.uu.nl,
of bel: 030-2302963.

De redactie

SWAH ?

JOHAN_VAN_ZANTEN@WANADOO.NL

VOLTIJDONDERWIJS EN BA/MA

Als studentleden van de verschillende inspraakorganen van deze faculteit (Faculteitsbestuur, Faculteitsraad, Opleidingsbestuur en Opleidingscommissie) hebben wij een aantal weken geleden een enquête gehouden onder voltijdstudenten over hun wensen met betrekking tot het dagonderwijs.

Door D. Evers (Studentlid OpleidingsBestuur)

Daartoe hebben wij besloten naar aanleiding van het cursusaanbod dat is opgesteld voor de nieuwe bachelor-masterstructuur die met ingang van volgend studiejaar zal bestaan. Dat cursusaanbod (dat naar alle studenten is toegestuurd) hield in dat voltijdstudenten zo'n 50% van hun colleges in de avond zouden moeten volgen. Wij als studentleden hebben hier bezwaar tegen gemaakt op een drietal gronden:

- (1) Studenten schrijven zich in voor een voltijdstudie in de verwachting dat deze voornamelijk overdag wordt aangeboden.
- (2) Studenten hebben een verenigings- en uitgaansleven dat door avondonderwijs wordt gedwarsboomd.
- (3) Voltijdstudenten betalen meer dan deeltijdstudenten en daar horen meer contacturen tegenover te staan.

In de Opleidingscommissie (OC), dat tot taak heeft het Opleidingsbestuur (OB) te adviseren, heeft de studentgeleding (die de helft van het aantal leden vertegenwoordigt) daarom het advies uitgebracht alle niet-verplichte vakken niet eens in de vier jaar, maar eens in de twee jaar overdag aan te bieden. Omdat alle vakken eens in de twee jaar voorbij komen, zou dit tot gevolg hebben dat 100% van de cursussen overdag wordt aangeboden. Dit advies is in eerste instantie door het OB verworpen. Eén van de belangrijkste redenen hiervoor was dat voltijdstudenten in de praktijk in meerderheid van het avondonderwijs gebruik zouden maken. De studentgeledingen vonden dit een legitiem argument, maar wilden het graag door de feiten ondersteund zien. Daarom hebben wij een enquête gehouden onder voltijdstudenten over hun voorkeuren, waarop meer dan 60 studenten gereageerd hebben. Daaruit bleek het volgende: 84% van de studenten volgt liever dag- dan avondonderwijs, 73% heeft er bezwaar tegen als de helft van de vakken in de avond gevuld zouden moeten worden en 94% is het eens met het voorstel van de OC dat niet-verplichte cursussen minimaal eens in de twee jaar overdag zouden moeten worden aangeboden.

Deze resultaten tonen duidelijk aan dat voltijdstudenten in grote meerderheid dagonderwijs prefereren boven avondonderwijs. Reden genoeg om dit aan de decaan voor te leggen. Een grote delegatie studentleden heeft dat op 4 april gedaan. Op diezelfde bijeenkomst was Ton van den Beld aanwezig, die voorzitter is van het OB. Na onze argumenten nogmaals te hebben gepresenteerd, ditmaal ondersteund door de resultaten van de enquête, heeft hij bekend gemaakt dat onze oproep ook hem heeft beziggehouden en dat hij, samen met een aantal andere docenten, een voorstel heeft opgesteld dat veel lijkt op dat van de OC:

alle majorcursussen die vanaf komend jaar enkel in de avond zouden worden gegeven zullen minimaal voor de periode van één jaar ook overdag worden aangeboden (majorcursussen zijn alle cursussen na het eerste jaar met uitzondering van de mastervakken). Dat komt neer op 100% van het majoraanbod overdag. Het verschil is enerzijds dat het niet zal gelden voor de mastercursussen en anderzijds dat deze wijziging niet permanent, maar als experiment voor de periode van één jaar (het komend jaar) zal worden ingevoerd.

DE ENQUÊTERESULTATEN:

84% van de studenten volgt liever dag- dan avondonderwijs

73% heeft er bezwaar tegen als de helft van de vakken in de avond gevuld zouden moeten worden

94% is het eens met de OC dat niet-verplichte cursussen minimaal eens in de twee jaar overdag worden aangeboden.

Dit voorstel is in het docentenoverleg van 4 april overgenomen, met een tweetal kanttekeningen:

- (1) het dagonderwijs gaat alleen door als er zich minstens 5 studenten inschrijven en naar het college komen.
- (2) docenten hoeven bij het extra dagonderwijs niet minimaal vier contacturen te verzorgen, maar drie (waarbij dit wordt overgelaten aan de wensen van de docent).

De studentgeledingen zijn hier tevreden over. Of het experiment wordt voortgezet zal onder meer afhankelijk zijn van de daadwerkelijke opkomst van studenten in het dagonderwijs.

Om die opkomst te stimuleren is besloten voltijdstudenten te verbieden zich voor avondonderwijs in te schrijven. Zeker is dat dit niet door de studentgeledingen is voorgesteld. Ikzelf betreur dit besluit omdat het mogelijk moet zijn voltijdstudenten die liever avondonderwijs volgen de vrijheid te gunnen dit te doen, als de grote meerderheid overdag college wil volgen. Aan de minimumeis van 5 studenten kan, gezien de uitkomst van de enquête, zeker worden voldaan, ook als een gedeelte naar de avond zou vertrekken.

Deze maatregel past echter wel in de nieuwe studeercultuur van bachelor-master, waarbij 'commitment' centraal staat. Zij die zich inschrijven voor een cursus, committeren zich daarmee aan het actief volgen en afronden ervan. Daar tegenover staat het commitment van de docent, die zich actief op de voortgang van studenten zal betrekken. Er zullen meer tussentoetsen zijn die de student vroeger in de cursus een beeld geven van zijn kansen om het vak met een voldoende af te sluiten. Daardoor kan eerder zicht worden verkregen op wat de student eventueel moet verbeteren. Het streven is iedereen over de streep te trekken.

Ondertussen is er nog geen besluit genomen over de vraag of en zo ja op welke manier studenten gesanctioneerd zullen worden als zij zich bijvoorbeeld inschrijven voor een cursus en vervolgens niet komen opdagen. Maar het is verstandig rekening te houden met strengere naleving van regels die vaak nu al bestaan, maar simpelweg niet gehandhaafd worden (zoals het onderscheid tussen voltijd- en deeltijdstudenten). Probeer dus goed na te denken over wat je wilt: wil ik dag- of avondonderwijs? Hoeveel cursussen wil ik per blok volgen? Welke cursussen spreken mij echt aan? Als we dat doen, zal bachelor-master voor studenten ook voordelen opleveren.

DE FILOSOOF ZOEKT:

De FilosooF voorstellen hoeft al niet meer. Maandelijks - bijna - kom je hem tegen en altijd heeft hij weer wat te vertellen over de mensen rondom je studie wijsbegeerte: niewtjes over wat er speelt bij je medestudenten, je docenten, op het instituut. Achter hem staan wij, 3 enthousistelingen, je studiegenoten, die hem in elkaar zetten en van informatie voorzien. 2 van ons houden echter per september aanstaande ermee op, zodat het leven van De FilosooF tot zijn einde dreigt te komen.

Daarom zijn wij dringend op zoek naar een nieuwe:

HOOFDREDACTEUR

Functieinformatie:

Als hoofdredacteur van *De FilosooF* houd je het overzicht in de planning. Je zorgt ervoor dat regelmatig genoeg vergaderd wordt, men op tijd aan een nieuw nummer begint te werken, dat de kopij op de goede plek terecht komt, dat de inhoud van alle artikelen in balans is, enz.

Je bent contactpersoon voor de faculteit en de FUF en hebt het laatste woord over een nieuw nummer voordat het gedrukt wordt.

Het Profiel:

Je bent student(e) wijsbegeerte (vol- / deeltijd), enthousiast en bereid om je ± 1 dag per maand in te zetten voor *De FilosooF* en de band tussen faculteit, docenten en studenten. Je bent niet te schuchter om mensen aan te spreken en te lobbyen voor je blad.

Wij bieden:

- Werk met betrokkenheid bij de faculteit
- Samenwerken in een team, met ruimte voor het ontplooien van zelfstandigheid en leiderschap.

VORMGEVER

Functieinformatie:

Als vormgever van *De FilosooF* bepaal je hoe een nieuw nummer er uit gaat zien. Je zorgt ervoor dat het niet één groot, massief blok tekst wordt, maar dat de informatie overzichtelijk en duidelijk gepresenteerd wordt. Ook zorg je voor plaatjes en foto's om de stukken wat levendiger te maken en het blad op te vrolijken.

Vanzelfsprekend werk je hierbij nauw samen met eind- en hoofdredactie.

Het Profiel:

Je bent student(e) wijsbegeerte (vol- / deeltijd), zonder computerfobieën en bereid om je eens in de maand een dag of twee achter een beeldscherm te verschansen, zodat alle docenten en studenten filosofie op de hoogte kunnen blijven van wat er rondom hun faculteit gebeurt.

Wij bieden:

- Een kennismaking met het opmaakprogramma QuarkExpress en Adobe Photoshop.
- Een uitdaging in het samenwerken met de rest van de redactie, de faculteit, de drukker, enz.

INTERESSE?

MAIL: DE.FILOSOOF@PHIL.UU.NL
BEL: 030 - 2302963

OF EEN BERICHT IN HET POSTVAKJE VAN "DE FILOSOOF" BIJ DE ADMINISTRATIE.

INTERVIEW MET MARCUS DÜWELL

Kunt u vertellen wie u bent, waar u vandaan komt en wat uw functie is?

Mijn naam is Marcus Düwell en ik ben sinds 1 februari de nieuwe hoogleraar voor wijsgerige ethiek aan deze faculteit. Ik heb eerst een jaar of tien in Tübingen aan het "Interfakultäre Zentrum für Ethik in den Wissenschaften" (IZEW) gewerkt. Ik was wetenschappelijk coördinator van het IZEW en heb op deze manier op verschillende gebieden van de toegepaste en de fundamentele ethiek gewerkt. De milieu-ethiek en ethische vraagstukken van de moleculaire geneeskunde zijn bijvoorbeeld belangrijke aspecten van mijn werk geweest. Bovendien ben ik heel geïnteresseerd in de mogelijkheden van ethische beoordelingen in een pluralistische samenleving. In het IZEW in Tübingen heb ik niet alleen onderzoek gedaan, maar ook veel management. Het was vaak druk en nooit saai, maar soms had ik graag meer tijd willen hebben om onderzoek te doen.

Wat was uw motivatie om naar Utrecht te komen?

Ik had sinds jaren goede contacten met Nederland en was altijd al aangetrokken door het internationale perspectief. Wat ethiek betreft heeft Utrecht een goede reputatie: daar wordt op Europees niveau kennis van genomen. Dat was een prikkel voor mij. Ik was ook erg geïnteresseerd in de plannen hier om samen met het CBG (Centrum voor Bio-ethiek en Gezondheidsrecht) een bredere institutionalisering voor ethiek op te zetten, waar we nu ook mee bezig zijn. Dit geeft de openheid voor een breed, interdisciplinair ethisch onderzoek. Dat vond ik erg aanlokkelijk. Na 20 jaar in Tübingen had ik ook het idee dat het wel weer eens tijd werd voor iets anders...

Ik stel ook de openheid hier op prijs, in Duitsland is men meestal stijver in de omgang. Aan het hoogleraarschap kleeft daar nog steeds een soort aura, die niet echt meer aan iets reëels beantwoordt... maar dat is hier allang over.

Waarop ben u afgestudeerd en gepromoveerd? Waarom?

Ik heb wijsbegeerde, Duitse literatuur en theologie gestudeerd. In mijn studie ben ik bezig geweest met esthetische kwesties en vraagstukken van de morele en politieke filosofie. Mijn vraagstelling is enerzijds geweest hoe je de universele verplichting van morele normen kunt funderen, die bijvoorbeeld met de mensenrechten samenhangen. Aan de andere kant heb ik mij afgevraagd hoe de esthetische dimensie van het menselijke leven filosofisch kan worden uitgelegd. Deze kwesties hebben mij niet alleen in de wijsbegeerde, maar ook in mijn studie van de Duitse literatuur geïnteresseerd. Vanuit deze zwaartepunten was het een korte weg naar de kwestie hoe deze dimensie met onze morele en politieke dimensie in relatie staat. Dus heb ik mijn proefschrift over de relatie tussen ethiek en esthetiek geschreven. Ik

heb me daarbij niet specifiek met één auteur bezig gehouden, maar ik heb zelf een systematische poging ondernomen. Morele verplichtingen zien we als categorisch geldig, dus als een onvoorwaardelijkheid van het "moeten". Esthetische ervaringen zijn alleen te begrijpen als in de tijd beperkte ervaringsmomenten, waarin een mens zich concentreert op de zintuiglijke indruk van een object. Dit creëert een bijzondere mogelijkheid om ons speels uiteen te zetten met onze belevingswereld. Buiten ingesleten manieren om naar de dingen te kijken is dit een creatieve en betekenisvolle mogelijkheid om een alternatieve zienswijze te scheppen. Dit is ook voor de ethiek van belang, omdat we de speelruimte van het esthetische nodig hebben om de wereld anders te kunnen zien. Het esthetische blijft echter onderscheiden van de morele verplichting. Ze zijn betekenisvol voor elkaar, zonder tot een onderscheidsloze eenheid te versmelten.

Wat zijn uw plannen voor uw toekomst hier in Nederland, vooral wat betreft uw nieuwe hoogleraarschap?

Ik heb in Tübingen geleerd hoe belangrijk de interne samenhang van toegepaste en fundamentele ethiek is en ik weet dat deze kwesties ook voor Robert Heeger en het CBG heel belangrijk zijn. Wij moeten leren onze theoretische overwegingen over morele kwesties en de actuele ontwikkelingen in de wetenschappen en de maatschappij op elkaar te betrekken. Dat wil niet zeggen dat de filosofie nu moet beginnen aan politiek te doen, maar ik denk dat de filosofie hier een verantwoordelijkheid heeft om haar eigen methoden en instrumenten in de discussie over vitale kwesties van de toekomstige samenleving in te brengen. Dat is belangrijk voor het niveau van de maatschappelijke discussie en de ontwikkeling van de wijs-

gerige ethiek. De ethische discussie is door de toegepaste ethiek veel gedifferentieerder worden.

Juist: als de filosofie zich teveel als een op zichzelf staande vakwetenschap beschouwt, dreigt ze de aansluiting missen bij de debatten in de samenleving en de politiek. Dan loopt ze het risico dat ze niets meer in te brengen heeft in de discussies over grondvragen die zich in de maatschappij ontwikkelen.

Ik hou me bezig met toegepaste ethiek. Daar heerst eerder het tegenovergestelde gevaar, dat men te direct door de politiek in beslag genomen wordt en losgekoppeld raakt van de actualiteit is nauwelijks een risico. Het belangrijke is dat de ethiek haar specifieke competenties inbrengt en niet als een pseudo- "politiek forum" fungeert. De publieke discussie kan verbeteren doordat de instrumenten van het filosofische denken aanwezig zijn. Dat is de taak van de toegepaste ethiek: mensen opleiden die in staat zijn om over de legitimatievragen uit de wetenschappen te discussiëren op een niveau dat beantwoordt aan de

competenties van de filosofie. Gedeeltelijk nieuwe morele problemen in de wetenschap en techniek worden in grote mate ideologisch bediscussieerd en dit leidt tot emotioneel onoverzichtelijke controversen. We voelen aan dat het hierbij om centrale elementen van ons zelfbegrip gaat. Dit drukt zich echter meestal op een onbeholpen manier uit. Hier kan men met behulp van de begrippen en argumentatietheorieën van de ethiek voor opheldering te zorgen. We zullen het uiteindelijk misschien niet met elkaar eens zijn, maar we zullen beter begrijpen waarover we discussieren, welke argumenten draagkracht hebben en welke niet. Als ethici kunnen we tot een toepasselijke discussie bijdragen en dat is zowel voor de openbaarheid als voor de politiek belangrijk. Daarom zie ik het risico dat de filosofie in de ivoren toren verdwijnt ook niet, maar eerder dat ze zich te snel door de politiek laat veranderen en dat ze deze opgave niet nadrukkelijk genoeg ziet. Zowel met CKI als met de plannen voor ethiek overstijgen we de vakinterne discussies en zijn we universiteitsbreed betrokken. Voor de filosofie is dat heel goed, maar helaas niet erg eenvoudig.

U komt uit Duitsland: hoe wordt wijsbegeerte daar aan de universiteit behandeld? Wat is u vooral opgevallen aan de manier waarop zij hier wordt behandeld? Wat vond u beter of slechter?

Ik ben nu pas drie maanden in Nederland en kan nog niet veel over de situatie hier zeggen. Mijn eerste indruk is dat de omgang tussen docenten en studenten in Nederland informeler is dan in Duitsland. Er zijn veel hoogleraren in Duitsland die een student nauwelijks te zien krijgt: dat is in Nederland zeker beter. Ik heb ook de indruk dat de wijsbegeerte in Nederland meer internationaal georiënteerd is dan in Duitsland. In Duitsland is aan de andere kant de discussie in de eigen taal breder en dat geeft andere mogelijkheden voor een specifieke discussie in je eigen land. Zeker is de grootte van beide landen belangrijk voor de verschillen in de landelijke discussie. In Nederland is het landelijke samenwerken zeker makkelijker, aan de andere kant zijn de mogelijkheden om voor specifieke onderwerpen een goede gesprekspartner te vinden in Duitsland groter, omdat er meer mensen zijn.

Was zou u absoluut wel en wat absoluut niet aan de studie hier aan de faculteit willen veranderen?

Mijn indruk is aan de ene kant dat de studie hier beter gestructureerd is, dan hoe ik dat van Duitsland ken, vooral in de propedeuse. De docenten spreken met elkaar over het concept van de studie als geheel en de cursussen in de verschillende disciplinegroepen zijn op elkaar afgestemd. Ik vind het heel goed dat de eerste fase erg breed is en een gestructureerd overzicht van het vakgebied geeft. Dat helpt later bij beslissingen over de specialisatie, omdat je weet wat er eigenlijk allemaal is.

Aan de andere kant is de studie hier meer onderhevig aan regels. Bijvoorbeeld dat je een bepaalde cursus pas mag doen als je een

andere al hebt gedaan of een bepaald aantal punten in een bepaalde fase of vakgebied hebt behaald. Ook voorschriften aan docenten van hogerhand gaan veel verder dan in Duitsland. Ik hoop dat deze regelgeving niet conflicteert met de motivatie van studenten en docenten. Docenten moeten gemotiveerd blijven om didactisch goed onderwijs te geven. Het belangrijkste is dat in de cursussen veel geleerd kan worden: wij willen met elkaar over filosofische vraagstukken in een goed gesprek komen en de student zou moeten leren een eigen positie te ontwikkelen. Regels dienen ertoe dat er een bepaalde transparantie heerst, maar waar ik mij zorgen om maak, is dat de regelgeving wel eens de overhand zou kunnen krijgen.

**DE PUBLIEKE DISCUSSIE
KAN VERBETEREN
DOORDAT DE
INSTRUMENTEN VAN HET
FILOSOFISCHE DENKEN
AANWEZIG ZIJN.
DAT IS DE TAAK
VAN DE TOEGEPASTE ETHIEK:
MENSEN OPLEIDEN
DIE IN STAAT ZIJN
OM OVER DE
LEGITIMATIEVRAGEN
UIT DE WETENSCHAPPEN
TE DISCUSSIËREN
OP EEN NIVEAU
DAT BEANTWOORDT
AAN DE COMPETENTIES
VAN DE FILOSOFIE.**

Met de komst van Ba/Ma zal het wellicht nog erger worden. Er komen o.a. tussentoetsen die meewegen met het eindcijfer en de studenten krijgen te maken met academische contextvakken en vaardigheden in hun profileringsruimte. Dat wordt een heleboel administratieve rompslomp: is dat niet negatief?

Het is niet per se negatief. De regelgevingen van Ba/Ma lijken mij ook gedifferentieerder dan nodig, maar zo'n reorganisatie is natuurlijk altijd moeizaam. Ik kan me voorstellen dat het allemaal wat minder burocratisch zou kunnen, maar het is wel zinvol om het in één keer in te voeren, anders krijgt je een chaos aan diploma's, overgangsregelingen, etc...

De profileringsruimte biedt echter veel mogelijkheden om je buiten het klassieke vakgebied te oriënteren en is in beroepsperspectief zeker zinvol.

Vanuit facultair perspectief is de profileringsruimte ook interessant, want voor veel studenten van de exacte wetenschappen is juist de maatschappelijke discussie binnen wijsbegeerte belangrijk.

Levert het in dit internationale perspectief geen problemen op dat hier de master voor wijsbegeerte maar 1 jaar duurt?

Dat valt niet uit te sluiten. In de meeste andere landen zijn er ook zowel 1 als 2 jarige masters, afhankelijk van het vakgebied en de studie. Een tweeyjarige master zou uit het perspectief van het vakgebied natuurlijk wenselijk zijn, omdat het een betere voorbereiding geeft.

In het algemeen is het goed om te zorgen voor vergelijkbaarheid van diploma's in internationaal perspectief. Het zal hier op de lange termijn zeker voordeelen opleveren: niemand kende de doctorandus, maar bachelor en master zijn overall hetzelfde...

Bedankt voor dit interview!

DE GROTE VRIENDELIJKE

Maandag 29 April	Dinsdag 30 April <i>Koninginnedag</i>	Woensdag 1 Mei <i>Dag van de Arbeid</i> Utrecht SLAU en Studium Generale <i>De Schrijver als Lezer:</i> Chaucer Lezing door Hafid Bouazza over Geoffrey Chaucers Canterbury Tales. Tijd: 20.00 uur / Gratis. Locatie: Kanunnikenzaal v.d. Faculty Club Utrecht	Donderdag 2 Utrecht Studium Generale 'Schepping, wereldbeeld en levensbeschouwing' 'Levensbeschouwing en modern denken: een harmonische evolutie' door E.Vermeersch. Tijd: 20.00. / Gratis. Raadzaal, gebouw Pietershof, Kromme Nieuwegracht 47 E Info: 31-(0)30-2532436
Dinsdag 7 <i>HERTTENTAMENWEEK</i>	Woensdag 8 Utrecht SLAU en Studium Generale <i>De Schrijver als Lezer:</i> Saavedra Lezing door Barber van der Pol over Miguel de Saavedra's Don Quichot. Tijd: 20.00 uur / Gratis. Locatie: Kanunnikenzaal v.d. Faculty Club Utrecht	Donderdag 9 <i>Hemelvaartsdag</i> <i>HERTTENTAMENWEEK</i>	Vrijdag 10
Woensdag 15 <i>Verkiezingen</i> Utrecht SLAU en Studium Generale <i>De Schrijver als Lezer:</i> Sterne Lezing door Rob Schouten over Laurence Sternes Leven en werk van de heer Tristam Shandy. Tijd: 20.00 uur / Gratis. Locatie: Kanunnikenzaal v.d. Faculty Club Utrecht	Donderdag 16	Vrijdag 17	Zaterdag 18
Donderdag 23 Leuven (BE) Ulrich Libbrecht over de redelijkheid van de westerse rede. Tijd: 20.00 uur. / 3 euro / 5 euro. Koninklijk Atheneum Redinghof, Redingenstraat 90. Info: 32-(0)3-2337032, e-mail: humna@pandora.be	Vrijdag 24	Zaterdag 25 Haarlem Beeldende kunst, muziek en de exacte wetenschappen door S.J. Doorman. Tijd: 16.00 - 17.00 uur. Onderdeel van expositie 'De geometrie en het licht in de vishal - manifestatie van beeldende kunst en muziek'. In de Vishal, Grote Markt 20, Info: 31-(0)23-5326856	Zondag 26 Utrecht Utrechtse Culturele Boottocht - Boottocht met: Willem Hendrik Gispen, rector magnificus Universiteit Utrecht. Afvaart: 14.00 uur Kaartverkoop: kassa Stadsschouwburg Utrecht, of via 030-2302023

Filosofiekalender

Vrijdag 3 Utrecht Studium Generale Symposium Het geheugen belicht vanuit biologisch, historisch, psycholo- gisch én paleontologisch perspectief. Tijd: 13.00 - 18.00 uur. Megaronzaal (Educatorium), Leuvenlaan, de Uithof Info: 31-(0)30-2532436 e-mail: studgen@sg.uu.nl , www.sg.uu.nl	Zaterdag 4 Dodenherdenking Haarlem Symposium over Giordano Bruno. Lezingen en expositie over Bruno uit de Bibliotheca Philosophica. Hermetica en verkoop van boeken. Tijd: 10.00-16.00 uur. / 25 euro. Inschrijven voor 25 april. Internationale school voor het Gouden Rozenkruis, Bakenessergracht 11-15 Info: 31-(0)23-5320791, e-mail: info@lectoriumRosicrucianum.org	Zondag 5 Bevrijding STUDIEREIS FUF	Maandag 6 BLOK 5 Utrecht Symposium van Studium Generale 'Religie: middel of obstakel tot vrede?'. Werkgroepen, lezingen en een discussieforum. Tijd 13.00 - 21.00 uur. Academiegebouw, Domplein 29 Info: 31-(0)30-2532436 e-mail: studgen@sg.uu.nl , www.sg.uu.nl
Zaterdag 11	Zondag 12 Moederdag	Maandag 13 BLOK 5	Dinsdag 14 Utrecht Symposium van Studium Generale 'Religie: middel of obstakel tot vrede?'. Werkgroepen, lezingen en een discussieforum. Tijd 13.00 - 21.00 uur. Academiegebouw, Domplein 29 Info: 31-(0)30-2532436 e-mail: studgen@sg.uu.nl , www.sg.uu.nl
Zondag 19 Pinksteren	Maandag 20 Tweede Pinksterdag	Dinsdag 21	Woensdag 22
Maandag 27	Dinsdag 28	Woensdag 29	Donderdag 30

BESPIEGELINGEN

De kaars kijkt me vragend aan. Timide bijna. Een iel, bleek vlammetje dat nauwelijks stand lijkt te kunnen houden. Toch beschikt het over een enorme kracht. De was waar zij haar vingers langs laat glijden smelt terstond, en houd ik er een lucifer bij, dan lijkt de gehele familie bijeen gekomen te zijn.

Door S. Roels

De andere kaars is brutaler. Die steekt met kop en schouders boven de rest uit. "Ikke, ikke, zie mij!" lijkt hij te willen uitbeelden. Het is alsof hij het spelletje Hints speelt. Als ik zo tegen ze praat en neerbuigende woorden uitspreek over de weerbaarheid van de eerstgenoemde kaars, vlamt diens karakter op. Ik draai hem om en bezie hem van de andere kant. Vurig. Ach, natuurlijk was dat een windvlaag. Een windvlaagje, dat weet ik ook wel.

Welke van de twee zou ik zijn?

Mooi eigenlijk, een vereniging van de twee, met slechts een windvlaag die je van aanblik kan doen veranderen. Ik denk dat het wel degelijk zo werkt. Dat in de eenheid van de tegenstellingen de kracht verborgen ligt. De kracht om te scheppen. De kracht om te vormen.

Hier zit ik dan. Aan mijn bureau, naar een kaarsje te kijken. In het raam zie ik mijn kamer; de lamp, foto's, een flesje parfum op de kast dat aan het zicht onttrokken wordt door een hyacint. De schemer valt. Of moet ik zeggen: "De avond valt, het schemert...." De contouren van de huizen aan de overkant van mijn straat tekenen zich scherp af tegen de almaar dieper blauw kleurende achtergrond. Het decor van mijn leven op deze maandagavond. - In het huis schuin aan de overkant gaat het licht aan. Iemand loopt er de kamer in.

Wat is het toch dat mij hier houdt? Mijn studie natuurlijk. Ik studeer per slot van rekening. Ik studeer om mij te ontwikkelen, om een diploma te halen waarmee ik verder kan. Het is belangrijk een studie te hebben afgerond, dat biedt je immers de kans om de maatschappelijke ladder met fier opgeheven hoofd te kunnen beklimmen. Als je je studietijd volledig benut, kun je

daar je hele leven de vruchten van plukken. Netwerken, CV-building, stress-coping, om maar iets te noemen. Prachtig, al die kansen, die moet je benutten!

Ik doe daar natuurlijk lekker aan mee. Ik doe mij tegoed aan alle kansen die op mijn weg komen. Alle mensen die ik ontmoet tracht ik met open vizier te benaderen. Alle doelen probeer ik te bereiken, zoals velen met mij. Eenmaal aangekomen op bestemming, alweer in de ban van een volgend streven. Wanneer en waar het echte doel zich bevindt? Ach, steeds hoger, was het toch?

Op alle verbaasde reacties aangaande mijn beslissing filosofie te studeren, reageer ik altijd met een betrokkenheid waar menig filosoof wellicht jaloers op zou zijn. Filosofie! Hoezo een vage studie? Deze studie vormt juist de voorbeeldige theoretische brug tussen allerlei disciplines! Actuele, dagelijkse onderwerpen; we bespreken het allemaal. Later, later kan men aan een filosoof erg veel hebben. En in de tussentijd doet de ambitieuze student in de praktijk de benodigde ervaring op door interesse te tonen voor baantjes en nevenactiviteiten in verscheidene richtingen -het licht aan de overkant gaat weer uit... De persoon loop kennelijk de kamer weer uit.

Wat een toneelstuk. Het decor staat vastgeschoefd, de spelers zijn weinig inspirerend en de creativiteit is tot het minimum teruggebracht. Ik zit voor de verandering even op de voorste rij, die niet uit pluche stoelen blijkt te bestaan, maar uit harde houten krukjes. Het is een vreemde gewaarwording.

De vogels hebben zich te ruste gelegd. Het vrolijke gekwetter dat zo kenmerkend is voor de lente is in een zee van stilte ondergedompeld, waarin af en toe slechts ruimte is voor het gebrom van een auto of het kinderlijke stemmetje van een buur. Ik kan buiten niets meer onderscheiden. Grenzen vervagen, lijnen lijken gebroken. Al wat mijn oog kan waarnemen is een gele muur, terwijl die daar helemaal niet staat! Wie nog steeds durft te beweren dat de empirie honderd procent garantie kan geven voor de realiteit, mag even plaatsnemen op mijn stoel. Dan ga ik.....

ONDERWIJSFILOSOFIE

Elke faculteit heeft een onderwijsfilosofie – en natuurlijk zeker de faculteit filosofie. Net als elke filosofie is het ook voor een onderwijsfilosofie slecht als tot dogma wordt. Daarom wil ik, na zes jaar rond te hebben gelopen op onze faculteit, de uitgangspunten van haar onderwijsfilosofie onder de loep nemen. Zo hoop ik de discussie over de lange termijn inrichting van het filosofieonderwijs te stimuleren.

Door R. Claassen

Onderstaande (soms polariserende) opmerkingen zijn ook eerder bedoeld om die discussie aan te jagen dan als aanval op de huidige situatie: die is zeker niet slecht. Het gaat er echter wel om een open vizier te houden op mogelijkheden tot verbetering. Achtereenvolgens zullen aan bod komen de vakgroepen, de afstudeerprofielen en de keuze van de behandelde onderwerpen en literatuur.

Vakgroepen

Het onderwijs is hier ingericht overeenkomstig de indeling in vakgroepen: elk vak wordt aangeboden door PF, TF of GF. Bij deze indeling geldt het volgende ordeningsprincipe: historisch en allesomvattend (GF) vs. thematisch en hedendaags (PF en TF). In het onderzoek komt deze scheiding voor als logisch: de historici presenteren zichzelf als de speurders naar de filosofische opvattingen uit het verleden, de praktische en theoretische filosofen zijn bezig met het hedendaags debat. In het onderwijs leidt deze arbeidsspecialisatie echter tot merkwaardige consequenties.

Enerzijds wordt de student geconfronteerd met interessante filosofische analyses uit het verleden. Zodra hij deze echter op hun relevantie voor de contemporaine wereld wil toetsen, wordt

hem elke vorm van debat ontzegd: de historici registreren slechts, discussie hoort daar niet bij. Van de studenten wordt verwacht dat zij hen volgen: de dode filosofen horen dood te blijven. Aan de andere kant komt de student in aanraking met de thematische discussies in de PF- en TF-vakken. Zodra hij daar opmerkt dat een punt al door x (vul in: een dode filosoof) is behandeld, ontmoet hij een verwarde blik van de docent: voor Aristoteles, Descartes of Kant moet je bij de historici zijn! De interessante continuïteiten en veranderingen waaraan filosofische vraagstukken onderhevig zijn, worden zo uit het oog verloren: antwoorden van gisteren kunnen in de discussie geen rol spelen, waardoor de indruk ontstaat dat de desbetreffende vraagstukken vandaag zijn geboren!

Dit getuigt m.i. aan beide kanten van een verkeerde visie op de aard van filosofie: filosofie is noodzakelijkerwijs debat met de voorgangers. In tegenstelling tot bij natuurkunde, economie of psychologie kan een zinvolle behandeling van welk filosofisch vraagstuk dan ook alleen geschieden op basis en met inbegrip van grondige kennis van de geschiedenis. Integratie van de behandeling van historische en moderne auteurs rond filosofische thema's (subdisciplines) zou aan dit uitgangspunt meer recht doen dan de knellende scheiding in het huidige onderwijs.

Afstudeerprofielen

Onze faculteit kent drie afstudeerprofielen: het maatschappelijke-, het onderzoeks- en het educatieve profiel. Het idee is dat de onderzoeksvariant opleidt tot een baan als onderzoeker, de educatieve variant tot een baan in het middelbaar onderwijs en de maatschappelijke tot een baan in "de" maatschappij. Deze opsplitsing kan op zich betwist worden (aan de meeste faculteiten zijn de afstudeerrichtingen rond inhoudelijke thema's georganiseerd), maar laten we ervan uitgaan dat het beroepsperspectief een geldige ratio schept voor de afstudeervarianten: een onderzoeker moet een specialist zijn, iemand die de maatschappij in gaat moet breed zijn georiënteerd, een leraar moet voor het onderwijs relevante vakken hebben gevolgd. Nu is de vraag hoe dit verder is uitgewerkt?

Ik beperk mij tot de onderzoeks- en de maatschappelijke variant. De huidige regel is dat de onderzoeker zijn eindvakken moet volgen bij één vakgroep, de maatschappelijk geïnteresseerde bij twee vakgroepen. Dit is m.i. een merkwaardige uitwerking van de zojuist vermelde ratio: is iemand die slechts bij één vakgroep afstudeert, per definitie specialist? Is iemand die bij meerdere vakgroepen loopt per definitie breed georiënteerd? Ik kan mij voorstellen dat iemand die alle estheticavakken bij PF en GF volgt, specialistischer is dan iemand die alleen bij PF vakken volgt, maar noodgedwongen (nl. wegens het beperkte aanbod) daar wel uit alle onderling zeer verschillende subdisciplines moet putten. Iemand die de maatschappij in wil heeft misschien meer aan ethiek en sociale filosofie en een toekomstige onderzoeker kan zich goed specialiseren door thematisch verwante vakken uit GF, PF en TF te volgen.

Kortom, het hele idee om de vermeende kenmerken van een toekomstige baan (specialistisch of breed) te koppelen aan de grenzen van de vakgroepen is een verwarring van de begrippen specialistisch en breed. Een werkelijke specialisatie per beroepspectief zou een substantiële oriëntatie op dat perspectief moeten aanbieden. In de educatieve variant, die een jaar training op het IVLOS vereist, is dit al gerealiseerd. Evenzo zou de maatschappelijke variant bijvoorbeeld een (eventueel verplichte) stage bij een maatschappelijke instelling plus vakken bij letteren, rechten o.i.d. kunnen omvatten en het onderzoeks-

profiel zou zich kunnen onderscheiden door gerichte aandacht voor specifieke onderzoeksvaardigheden (congressen meelopen, filosofische debatten voeren etc.). Dat zou een betere invulling zijn dan de huidige gelijkstelling van "breed" of "specialistisch" met het rondlopen bij één of meerdere vakgroepen.

Onderwerpen en literatuur

Nu kom ik aan misschien wel het meest tere punt van de onderwijsfilosofie: de onderwerpen en literatuur. Iedereen die de studie filosofie in Utrecht heeft gedaan zal het zijn opgevallen dat de onderwerpen en literatuur voornamelijk diegene zijn die behandeld worden in de analytische (Angelsaksische) wijsbegeerte. Enkele roependen in de woestijn daargelaten wordt deze eenzijdige keuze bij PF en TF in alle subdisciplines volgehouden (bij GF speelt het uiteraard minder of niet).

Eerlijk gezegd begrijp ik daar niets van. Het lijkt soms net alsof buiten het VK en de VS geen filosofen wonen! Als er, naast halfslachtige argumenten als "dat is beleid", of "de studenten willen geen Frans of Duits lezen", al argumenten voor deze keuze worden aangevoerd, komt het vaak op het volgende neer: de analytische literatuur is helder en wetenschappelijk, de rest ("continentaal") vaag en ondoorgrondelijk. Dit is naar mijn smaak aan de ene kant een beetje te veel eer en aan de andere kant een beetje te veel kritiek. Het is waar dat er continentale auteurs zijn die vaag en ondoorgrondelijk zijn. Het is echter ook waar dat er analytische schrijvers zijn die weliswaar helder zijn maar saai en niet inspirerend. Ik zou zelf eerder kiezen voor de neutralere karakterisering dat de analyticci heel precies schrijven over "Niets" (vierkante millimeterwerk) en de continentalen vaag schrijven over "Alles" (weidse vergezichten) - maar ook dit is een karikatuur. Aan beide kanten is er iets mis, maar is er ook moois te halen. Geen reden om slechts naar Engelssprekende filosofen te luisteren.

Ik zal twee positieve redenen geven om ook andere dan Angelsaksische literatuur te behandelen. Ten eerste is juist de Nederlander, vanwege zijn geografie en cultuur, in staat om zowel de Germaanse als de Latijnse en de Angelsaksische "geest" te begrijpen (om het maar even poëtisch te zeggen) en op waarde te schatten. Juist hij zou creatieve verbanden kunnen leggen tussen de filosofische bijdragen uit zulke verschillende culturen en temperamenten, waar de filosofen uit deze drie landen zelf, door de omvang en het gewicht van hun land, taal en cultuur niet gedwongen worden om over de eigen grenzen heen te kijken. De creatieve verbindingschakel te zijn is de unieke mogelijkheid die voor Nederland verloren gaat als we ons beperken tot alleen de Angelsaksische literatuur.¹

De tweede reden, minstens even belangrijke reden, is dat door een beperkte fixatie op de Angelsaksische literatuur het contact met de intellectuele buitenwereld volledig verloren dreigt te gaan. We worden meegezogen in de technische, soms naar scholastiek neigende aanpak van de analyticci en alle interessante dingen die worden gezegd in filosofische boeken die de rest van de gestudeerde bevolking leest, gaan aan ons voorbij. Een filosoof die zich alleen veilig voelt in het specialistische jargon van Oxford, Cambridge, Princeton en Yale, beantwoordt daarmee m.i. niet aan de eerste filosofische eis: het vermogen tot verwondering, en de daarmee gepaard gaande open, kritische blik op de gehele wereld.

¹)Ik beperk mij tot een pleidooi voor Frankrijk en Duitsland omdat zij sterke mate de Westerse filosofische traditie hebben mede gevormd en omdat elke Nederlandse student geacht wordt hen in de originele taal te bestuderen. Het argument zou kunnen worden ver breed tot meer filosofische tradities (Oosterse etc.) maar mijn huidige pleidooi lijkt mij al een heel behoorlijke mentaliteitsverandering te vereisen.

MEDEDELINGEN

Gewijzigde literatuur Kennisleer en wetenschapsfilosofie (Blok 5) :

Voor de propedeusecursus Kennisleer en Wetenschapsfilosofie moeten de volgende boeken worden aangeschaft:

-James Ladyman, "Understanding Philosophy of Science", Routledge 2001. (27 euro)

-Jay F. Rosenberg, "Three Conversations about Knowing", Hackett 2000. (7 euro)

N.B.: Het boekje Rosenberg lezen ter voorbereiding op de eerste werkgroep.

De onderwijsadministratie is gesloten op:

dinsdag 7 mei (i.v.m. het jaarlijkse faculteitsuitje)
vrijdag 10 mei (dag na hemelvaart)

IP - Programma

De introductiebijeenkomsten van het **IP-programma** zijn gepland op de eerste maandag van het blok van 16.00 tot 18.00 of 19.00 uur. De bijeenkomsten in het vijfde blok zijn voor Kennisleer en wetenschapsfilosofie van 1700 tot 18.00 uur in kamer 467 en voor Inleiding wijsgerige antropologie van 1800 tot 19.00 uur in kamer 465

N.B.: bij het rooster

(Bijgewerkt tot 10 April)

* **De FiB werkgroep** wordt gegeven voor eerstejaars FiB studenten. De werkgroep vindt plaats in de weken 1, 3, 5 en 7.

** **Argumentatietheorie:** Studenten die de eerste bijeenkomst, zonder opgaaf van redenen vooraf, niet hebben bijgewoond, kunnen niet meer deelnemen aan de cursus.

*** **Natuurfilosofie** is verplaatst van blok 3 naar blok 5.

**** **Bio-ethiek II** voor voltijd en deeltijd op maandagavond.

• **Inl. W. Antropologie:** Het hoorcollege wordt ipv vrij. 14-06 op do. 13-06 gegeven in CGZ F119 en ipv di. 18-06 op do. 20-06 in CGZ F119 allebei van 9.00-11.00 uur.
Het hoorcollege van di. 21-05 vervalt, er wordt nog een collega gegeven op di. 25-06 van 9.00-11.00 in CGZ F119. De werkgroep wordt op dezelfde tijden als in het rooster gegeven.

• **Inl. Kennisleer en Wetenschapsfilosofie:** De werkgroepen starten in de eerste week, dus op 13 mei. Het boekje van Rosenberg als voorbereiding op de eerste werkgroep lezen.

• **CST 2:** Het boek is Bill Brewer, "Perception and reason", Clarendon Press, Oxford: paperback editie

N.B.: Geen onderwijs op maandag 20 mei (2de pinksterdag)

TENTAMENROOSTER

TENTAMENS BLOK 4

	maandag 29 - 4	dinsdag 30 - 4	woensdag 1 - 5	donderdag 2 - 5	vrijdag 3 - 5
9.00 - 12.00					Inl. GNW II T1: 038
14.00 - 17.00	Vrijheid en Moraal T1: B		Inl. Politieke en Sociale Filosofie T1: 038		Logische technieken BG 465
Deeltijd 19.00 - 22.00	Keneer en Wet. Fil. T1: 038				

HERTENTAMENS BLOK 3

	maandag 6 - 5	dinsdag 7 - 5	woensdag 8 - 5	donderdag 9 - 5	vrijdag 10 - 5
9.00 - 12.00					Logica voor AI Unnik 311
14.00 - 17.00	Inl. GNW I BG 465	Voortgezette Pol. en Soc. Fil. T1: 121		Taalfilosofie CGZ F 125	
Deeltijd 19.00 - 22.00	Geschiedenis van de Esthetica T1: 121	Logica I T1: B	Voortg. Pol. Soc. Fil. T1: 111		

ROOSTER BLOK 5

PROPEDEUSE

	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
9.00 - 11.00		Inl.Wijsg.Antr. • (N.B.!) Bransen T1: B			
11.00 - 13.00	Kenleer & wet.fil. van Lith T1: rood <i>N.B.: 24-06 in Unnik 001</i>	Inl.Wijsg.Antr. Bransen WG T1: rood	FiB Inl. Progr. ontwerp Scheerder WG BG: 467	Kenleer & wet.fil. van Lith T1: wit <i>N.B.: 06-06 in T1: blauw</i>	Inl.Wijsg.Antr. • (N.B.) Bransen HG CGZ :F119
13.00 - 15.00	•Kenleer en wet.fil. van Lith WG werkgroep 1:T1: B werkgroep 2:T1:111 werkgroep 3:T1:123 werkgroep 4:T1:125	FIB werkgroep * Seidel BG: 465	FiB Inl. Progr. ontwerp Scheerder WG BG: 467	Kenleer en wet.fil. Vaardigheden van Lith T1: B	Inl.Wijsg.Antr. Bransen WG CGZ: F119
15.00 - 17.00	FiB: Inl. Progr. ontwerp Scheerder BG: 467				
Deeltijd 19.00 - 22.00		Inl. Wijsgerig Antropologie Bransen T1: rood			

BASISDOCTORAAL

	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
9.00 - 11.00					<i>N.B.: 9-12 uur</i> Staat & Individu HC/WG Verbeek BG: 465
11.00 - 13.00		Argumentatietheorie ** vd Lecq BG: 043		Argumentatietheorie vd Lecq BG: 043	
13.00 - 15.00					
15.00 - 17.00			Let op: 15-18 uur Staat en individu HC/WG Verbeek BG: 465		
Deeltijd 19.00 - 22.00				Argumentatietheorie ** vd Lecq T1:B	

VERVOLGDOCTORAAL

	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
9.00 - 11.00					
11.00 - 13.00					
13.00 - 15.00	Natuurfilosofie HC*** Steenbakkers BG: 465		Natuurfilosofie WG Steenbakkers BG: 465		
15.00 - 17.00					
Deeltijd 19.00 - 22.00	<i>N.B.: 19-21.30</i> Bio-ethiek II **** Brom T1: 121	“The human condition” Van Gerwen BG: 465	... CST 2: Taal en denken in de Anal. Wijsb. Lievers T1: 121	CS Nieuwre Wijsbeg. A (I): Meinong Schuhmann BG: 465	

N.B.: KIJK ALTIJD OP WWW.PHIL.UU.NL VOOR DE LAATSTE ROOSTERWIJZIGINGEN!

Voor klachten of opmerkingen over de roostering van vakken kun je altijd terecht bij het studentenparlement (studentenparlement@phil.uu.nl) of de OpleidingsCommissie Wijsbegeerte.

BONBONS BIJ DE TENTAMENS

In 1991 besloot ik om naast mijn studie Nederlands een vak bij de faculteit Wijsbegeerte te volgen: taalfilosofie. Het beviel zo goed dat ik besloot om filosofie als tweede studie erbij te doen. De ideale manier om dat te doen was via een verkort traject, het zogenaamde Inhaalprogramma (IP).

Door L. Jensen

Voor diegenen die niet weten wat het Inhaalprogramma is: voorwaarde is dat je een propedeuse van een andere studie op zak hebt. Via tien literatuurtentamens doe je in sneltreinvaart de propedeuse filosofie, met dit verschil dat de behaalde punten voor je doctoraalexamen meetellen. De punten die je voor de niet-wijsgerige propedeuse hebt behaald kun je gebruiken voor de vrije ruimte van het doctoraal. En zo kun je in drie in plaats van vier jaar filosoof worden. Tel uit je winst! Maar enige discipline is wel vereist, want het IP-programma komt neer op pure zelfstudie en dus doorzettingsvermogen.

Het Inhaalprogramma wordt met de invoering van het bachelor-mastersysteem in september 2002 echter afgeschaft. Jammer, want dit voor Nederland unieke programma – het bestond alleen in Utrecht – roept bij mij de beste herinneringen op aan mijn studietijd.

Als IP'er liep ik in eerste instantie wat verdwaald rond, want ik was niet verplicht om colleges te lopen. Ik moest ‘gewoon’ tien tentamens halen om vervolgens in te stromen in het reguliere programma. Nadat ik taalfilosofie had gehaald, begon ik niettemin vol goede moed aan de voorbereidingen voor mijn eerste IP-tentamen: Oudheid en Middeleeuwen. Toen ik meende

klaar te zijn voor het tentamen, gaf ik mij op bij de administratie. Op een grijze, regenachtige dinsdagmiddag in oktober 1992 moest ik tentamen doen. Nerveus meldde ik me opnieuw bij de administratie waar ik met open armen ontvangen werd: wat heerlijk dat er weer eens een IP'er aan de balie stond! Een IP'er die ook nog tentamen wilde doen! Ik was de enige die zich had opgegeven, maar ze zouden wel wat regelen!

En zo werd ik in de kamer van een docent gestald met tentamen en schrijfpapier. De kamer van de docent antieke wijsbegeerte wel te verstaan, waar ik alle encyclopedieën en naslagwerken voor het grijpen had, inclusief het boek dat we voor het tentamen moesten bestuderen (E. de Strycker, Beknopte geschiedenis van de antieke filosofie). Als ik wilde kon ik alle antwoorden opzoeken! De twijfel sloeg toe: was dit een grap? Een test om te bezien in hoeverre ik op stoïcijnse wijze de verleiding zou kunnen weerstaan? Waren er verborgen camera's gemonteerd? Of wilde de faculteit alles op alles zetten om deze ene fanatieke IP-student te behouden? En precies op het moment dat ik overwoog om de geboorte- en sterfdatum van Plotinus op te zoeken, zwaaidde de deur open. Met het schaamrood op mijn kaken keek ik opzij....en daar stond Erna Kas met een stralende glimlach in de deuropening. Namens de faculteit bracht ze een schaaltje bonbons en een kop thee. Want deze versnaperingen kon ik vast wel gebruiken als eenzame, dappere, volhardende IP-student....

Dit voorval heeft grote impact gehad, want ik heb uiteindelijk het IP-programma afgemaakt en zelfs de hele studie voltooid. Misschien een idee om vaker bonbons bij tentamens uit delen?

TOT SLOT

De toekomst zonder De FilosooF:

Colofon

Hoofdredactie: Claartje van Sijl

Eindredactie: Wendy Roosenburg

Vormgeving: Carlo Ierna

De redactie:

Is heel erg hard op zoek naar nieuwe leden!

De FilosooF Nr. 19

oplage: 500

De deadline voor Nr. 20 is 10 juni

Kopij kan ingeleverd worden via de *De FilosooF*-Folder in *Students General*, het postvakje bij de administratie of e-mail aan de.filosoof@phil.uu.nl

De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden artikelen te wijzigen of in te korten.

Uitgave van de FUF & de Faculteit Wijsbegeerte
Heidelberglaan 8
3584 CS Utrecht